

ELŐTERJESZTŐ: VÁROSI TANÁCS

JAVASLAT

Szabadka Város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21. pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapjának 27/19 – egységes szerkezetű szöveg) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 30/10-más törv., 88/10, 38/15, 113/17 és 113/17-más törv.) alapján

Szabadka Város Képviselő-testülete a megtartott ülésén meghozta az alábbi

RENDELETET

Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról

1. szakasz

Elfogadjuk Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási akciótervét, mely a jelen rendelet mellékletében szerepel, és annak alkotórészét képezi.

2. szakasz

A jelen rendelet a Szabadka Város Hivatalos Lapjában való közzétételét követő napon lép hatályba.

I n d o k o l á s

Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási akciótervének elfogadásáról szóló rendeletjavaslathoz

Jogalap: Szabadka város alapszabályának 33. szakasz 1. bekezdés 21. pontja (Szabadka Város Hivatalos Lapjának 27/19 – egységes szerkezetű szöveg) és a foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény 41. szakaszának 1. bekezdése (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 88/10, 38/15, 113/17 és 113/17-más törv.)

A meghozatal indokai:

Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási terve a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2020. évre, melyben meg lettek fogalmazva a helyi szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

Tekintettel a fentebb felsoroltakra javasoljuk a rendelet meghozatalát, az anyagban közölt szöveg szerint.

Végrehajtó: Szabadka Város Képviselő-testülete és Szabadka Város Közigazgatási Hivatala.

A végrehajtáshoz szükséges pénzeszközök forrása: A jelen rendelet megvalósításához biztosítva vannak az eszközök Szabadka város költségvetésében.

SZERB KÖZTÁRSASÁG
VAJDASÁG AUTONÓM TARTOMÁNY
SZABADKA VÁROS
SZABADKA VÁROS FOGLALKOZTATÁSI TANÁCSA
Iratszám: I-06-7/2020-2
Kelt: 2020.01.22.
Szabadka,
Szabadság tér 1.
024/626-922
SP

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának 2020.01.22-én 9,00 órai kezdettel a 104-es irodában (mgr. Újhelyi Ákos irodájában), a Szabadság tér 1. alatt megtartott 31. üléséről

Az ülésen jelen voltak: mgr. Újhelyi Ákos elnök, és a tagok: Dragana Stepanović Čonka, Saša Gravorac, Milan Popović, Zoran Disić és Damir Vojnić Tunić.

Az ülésen jelen voltak még Kikity Andrea, a Gazdasági, Gazdaságfejlesztési és Idegenforgalmi Titkárság titkára és Verica Vujadinović, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat megbízott igazgatója.

Távol maradtak: Branko Ćirjaković

Az ülésen mgr. Újhelyi Ákos elnökölt, aki előterjesztette a következő

NAPIRENDET:

1. A Foglalkoztatási Tanács 30. üléséről készült jegyzőkönyv elfogadása
2. A 2020. évi helyi foglalkoztatási akcióterv tervezetének megvitatása
3. Döntéshozatal az aktív foglalkoztatáspolitikai programjainak vagy intézkedéseinek finanszírozásában való részvételről a 2020. évben
4. Egyéb

A napirend egyhangú elfogadása után áttértek a napirendi pontok megvitatására.

1. A Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának 30. üléséről készült jegyzőkönyv elfogadása

Észrevétel nem volt, a Tanács egyhangúlag meghozta a következő

Z Á R Ó H A T Á R O Z A T O T

Elfogadjuk a Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának 2019.11.13-án megtartott 30. üléséről készült jegyzőkönyvet.

2/3. A 2020. évi HFAT tervezetének megvitatása,

Döntéshozatal az aktív foglalkoztatáspolitikai programjainak vagy intézkedéseinek finanszírozásában való részvételről a 2020. évben

Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsának elnöke, mgr. Újhelyi Ákos Szabadka város szakszolgálatának támogatásával megindokolta a terv alapját képező irányelveket, és méltatta a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat Szabadkai Kirendeltségének hozzájárulását a 2020. évi helyi foglalkoztatási akcióterv (a továbbiakban: HFAT) tervezetének kidolgozásához.

Saša Gravorac röviden ismertette a 2020-as HFAT kidolgozásának alapvető irányelveit.

A 2020. évre szóló helyi foglalkoztatási akcióterv a következőket foglalja magában:

1. Munkahelyteremtés a munkáltatóknak nyújtott támogatásokkal a nehezen foglalkoztatható munkanélküliek foglalkoztatására
2. Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás - társfinanszírozás
3. Közmunkák – műszaki támogatás
4. Szakmai gyakorlat

Önálló pénzelés esetén az önkormányzatok teljes mértékben megszabhatják a programot és annak feltételeit, mint az eszközök mértéke és a foglalkoztatási kategóriák.

Ennek megfelelően teljesen új, a tervben nem említett intézkedések is bevezethetők, illetve a meglévők is módosíthatók.

A 2020. évre az összesen 15.000.000,00 dinárnyi pénzeszközök elosztására tett javaslat: 50% a közmunkákra - 7.500.000,00, az önfoglalkoztatás támogatására 20% ami 3.000.000,00 dinárt tesz ki, az új munkaerő foglalkoztatására 23% - 3.500.000,00 dinár és az induló, kísérleti intézkedésre, ami a szakmai gyakorlat megszerzésének támogatása 7% - ami kb.1.000.000,00 dinár.

A vitát követően a Tanács egyhangúlag meghozta a következő:

Z Á R Ó H A T Á R O Z A T O T

A Tanács pozitívan véleményezi a 2020. évi helyi foglalkoztatási akciótervet.

3.Egyéb

E napirendi pont alatt nem volt vita.

Az ülést 9 óra 50 perckor berekesztették.

A kiadmány hitelül:
Slađana Paroški

A Tanács elnöke:
mgr. Újhelyi Ákos

HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV a 2020. évre

SZABADKA VÁROS

Суботица
Szabadka
Subotica

2020. február

TARTALOM:

Rövidítések jegyzéke	3
Bevezető	4
Gazdasági helyzetelemzés	5
A helyi munkaerőpiac helyzete és alakulása	8
A foglalkoztatáspolitikai prioritásai	17
A helyi foglalkoztatási akcióterv kidolgozásában érdekelt felek feltérképezése	17
SWOT elemzés	19

RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

HÖ	-	Helyi önkormányzat
NFSZ	-	Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat
HFT	-	Helyi Foglalkoztatási Tanács
KKV	-	Kis és középvállalatok
VAT	-	Vajdaság Autonóm Tartomány
SZK	-	Szerb Köztársaság
FÉSZ	-	fogyatékkal élő személyek
CSZ	-	Civil szervezetek
IFI	-	Ifjúsági Iroda
NFAT	-	Nemzeti Foglalkoztatási Akcióterv
ROK	-	Roma Oktatási Központ
RFÜ	-	Regionális Fejlesztési Ügynökség

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség esetén való biztosításról szóló törvénnyel összhangban (az SZK Hivatalos Közlönyének 36/09, 88/10, 38/15 és 113/17-más törv.) a helyi foglalkoztatási akcióterv az aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze, éves szinten.

A Helyi Foglalkoztatási Akcióterv összhangban van a meglévő nemzeti foglalkoztatási dokumentummal - a 2020. évi Nemzeti Foglalkoztatási Akciótervvel (a továbbiakban NFAT) (az SZK Hivatalos Közlönyének 94/2020 száma). A NFAT a 2011–2020. időszakra szóló nemzeti foglalkoztatási stratégia (az SZK Hivatalos Közlönyének 37/11 száma) operatív végrehajtására irányul, és annak kidolgozásában, a foglalkoztatáspolitikai céljainak és prioritásainak meghatározásában szociális partnerek, a releváns intézmények és más érdekelt felek vettek részt.

a 2018. évi akcióterv sikeres megvalósítása után, melynek révén 154 személy kapott munkát, és a 2019. évi foglalkoztatási akcióterv, melynek révén 117 személy lett foglalkoztatva, Szabadka Város Foglalkoztatási Tanácsa kezdeményezte a szakszolgálatoknál a 2020. évi dokumentum kidolgozását.

A 2020. évi HFAT összhangba hozza a foglalkoztatást az ágazati politikákkal és a foglalkoztatáspolitikára hatást gyakorló reformfolyamatokkal. Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási akcióterve (a továbbiakban: HFAT 2020) a helyi szintű aktív foglalkoztatáspolitikai megvalósításának alapeszköze a 2020. évre, amelyben meg lettek fogalmazva a helyi szintű foglalkoztatási célok és prioritások, valamint azok a programok és intézkedések, melyeket a kitűzött célok elérése érdekében kell megvalósítani, s melyek elősegítik a fenntartható foglalkoztatás növekedését.

A HFAT tartalmazza a foglalkoztatásról és munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény 39. szakaszában előírt valamennyi elemet:

- a makrogazdasági keretet a foglalkoztatáspolitikai létrehozásához és alkalmazásához,
- a munkaerő-piaci helyzetet és a következő évi folyamatokat,
- a foglalkoztatáspolitikai céljait és prioritásait,
- az aktív foglalkoztatáspolitikai következő évi programjait és intézkedéseit, a végrehajtásukkal kapcsolatos felelőségekkel és a szükséges pénzeszközökkel,
- a foglalkoztatáspolitikai pénzügyi kereteit és a pénzforrásokat,
- a HFAT végrehajtóit,
- a nehezebben foglalkoztatható személyek kategóriáit, akik elsőbbséget élveznek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések végrehajtása során,
- a programok és intézkedések sikeres megvalósulásának mutatóit,
- egyéb elemeket.

Szabadka város 2020. évi helyi foglalkoztatási akciótervének megfogalmazásába és kidolgozásába bekapcsolódtak a szociális partnerek, a releváns intézmények képviselői és a foglalkoztatásban szerepet játszó egyéb helyi tényezők, a foglalkoztatás problémakörének sokoldalú áttekintése és a helyi szintű foglalkoztatásra irányuló tervezett programok és intézkedések végrehajtásához szükséges feltételek megteremtése céljából.

Földrajzi fekvés

Szabadka város a magyar határ közelében helyezkedik el, a 46° 05' 55'' északi földrajzi szélességen és a 19° 39' 47'' keleti földrajzi hosszúságon. Mint az ország legészakibb városa és Vajdaság nagyságrendben második legnagyobb városa Szabadka az Észak-bácskai Körzetben helyezkedik el és területe 1.007 négyzetkilométert ölel fel. Átlagos tengerszint feletti magassága 114 m, 40 méterrel a Tisza Magyarokanizsánál mért magassága felett és 32 méterrel a Duna Bajánál mért szintje felett helyezkedik el. Magyarország mellett Szabadka város három szerbiai önkormányzat területével határos. Ezek: Zombor város, Topolya község, Zenta község és Magyarokanizsa község.

A városon keresztül halad az E-75-ös, ún. páneurópai tranzit útvonal, amely Szabadkát észak irányában Magyarországgal, délen pedig Belgrádon keresztül Dél-Európával köti össze. A városból utak ágaznak szét Újvidék, Zombor, Horgos és Zenta irányába. A város közelében több határátkelő is található, melyek közül a horgosi és a kelebiai a legforgalmasabbak.

Az önkormányzat és a körzet központja Szabadka. Szabadka lakott település mellett az önkormányzat az alábbi településeket öleli még fel: Bajmok, Királyhalom, Dusanovó, Békova, Visnyevác, Felsőtavankút, Alsótavankút, Györgyén, Kelebia, Mérges, Kisbosznia, Mišićevo, Újzsednik, Palics, Nagyfény, Hajdújárás, Csantavér és Ludas.

A népszámlálási adatok szerint a 2011. évben Szabadka városnak 141.554 lakosa volt. A negatív népszaporulat és a lakosság egyre gyakoribb elvándorlása miatt a lakosok száma folyamatosan csökken. A Köztársasági Statisztikai Hivatal becslései szerint Szabadka város lakosainak becsült száma 2017.06.30. napján 137.753 fő volt.¹ Szabadka Község összlakosságának alakulását elemezve megállapíthatjuk, hogy 1981-ig növekedést mutat, míg 1981-től a legutóbbi, 2011-es népszámlálásig fordított tendencia tapasztalható. Szabadka lakosságának fejlődését három általános demográfiai folyamat jellemzi: (1) összesített depopuláció (lakosok számának csökkenése); (2) természetes depopuláció (az elhalálozottak száma meghaladja az élve született gyermekek számát) és (3) demográfiai öregedés. A 90-es évek folyamán számos társadalmi-gazdasági és politikai változásra került sor, melyek kihatottak a lakosok számának alakulására. A legnagyobb demográfiai változásokat egyrészt a Szabadkára beáramló menekültek és kitelepítettek idézték elő, másrészt viszont a bizonytalan gazdasági és politikai helyzet miatt sokan külföldre vándoroltak. Ezeknek a vándorlásoknak az összetett mérlege csak egy részét képezi a demográfiai változások ütemének, amire a természetes folyamatok ugyanúgy hatással voltak, hiszen folytatódott a biológiai depopuláció, valamint a teljes gazdaság összeomlása, és a rosszul lefolytatott privatizációs folyamatok, s mindez a lakosság számának csökkenéséhez vezetett.

A 2011-es népszámlálás adatai szerint a lakosság összlétszámából a 15-től 65 évesek, akik az aktív népességet képezik, Szabadkán a lakosság 68,84%-át teszik ki, vagyis számuk 97.448, a lakosság átlagéletkora viszont 41,9 év. 2012-ben a negatív szaporulat következtében csökkent Szabadka munkaképes lakosainak száma. A munkaképes lakosok száma 96.844 fő volt, illetve 68,76%, míg az átlag életkor változatlan maradt. 2013-ban tovább csökkent a munkaképes lakosok száma, így azok aránya a lakosság teljes létszámához képest 68,52% volt, vagyis 96.080 fő. A lakosság átlag életkora a 2013. évben 42,15 év volt. Ez az irányzat folytatódott a 2014. évben is. A munkakorú

¹ Forrás: Köztársasági Statisztikai Hivatal – <http://publikacije.stat.gov.rs/G2018/Pdf/G201813045.pdf>, Szerbiai községek és régiók, 2018, 19. oldal

lakosság száma 95.151 fő volt, ami teljes lakosság 68,15%-a, míg az átlag életkor tovább növekedett, és ekkor már 42,3 évet tett ki. A 2015. évben tovább folytatódott ez a negatív irányzat, és a munkakorú lakosság száma 94.129 főre esett.² A 2016. évben tovább folytatódott ez a negatív irányzat, és a munkakorú lakosság száma 93.251 főre csökkent, az átlag életkor pedig 42,6 év.³ A 2017. évben ez az tendencia folytatódik, így a 15-64 év közötti munkavállalók száma 92.434 fő, ami a lakosság teljes létszámához képest 67,10%, átlag életkoruk pedig 42,75 év.

Szabadka ipara szerteágazó és sokrétű volt. Az élelmiszeripar különböző ágazatai mellett intenzíven fejlődött a fém- és villamosipar, a vegyipar, textilipar, cipőgyártás, harisnyagyártás, nyomdaipar és építőipar. Ennek alapján a jövőben is többé-kevésbé intenzív fejlődés várható, ugyanis ehhez megvannak a megfelelő erőforrások (kapacitások, tudás és tapasztalat, a szükséges munkaerő, nyersanyagok vagy a rendelkezésre álló komponensek, és a piac).

A legtöbb kis- és közepes vállalat kereskedelemmel vagy szolgáltatásokkal foglalkozik, míg a feldolgozóipar megoszlik az élelmiszeripar, a műanyag-feldolgozás és a textilipar között. A gazdasági ágazatok szerkezetét tevékenységek szerint szemlélve megállapíthatjuk, hogy a legtöbb cég és vállalkozó a: nagy-és kiskereskedelem, gépjármű- és motorkerékpár javítás terén tevékenykedik. Azok a kis és középvállalkozások, melyek tevékenységüket saját háztartásukban kezdték meg, mára helyhiánnyal küzdenek, nem tudnak terjeszkedni, mert a hely korlátozott vagy a tevékenység zajjal jár vagy más módon zavarja a környező lakosságot.

1. táblázat: Munkaerő-kínálat az Észak-bácskai körzetben 2019.12.31. napján⁵

<i>Munkaterület/szakma-csoportok</i>	<i>Munkanélküliek</i>		<i>Új nyilvántartottak</i>		<i>Bejelentett foglalkoztatási igények</i>	<i>Foglalkoztatás</i>		<i>Nyilvántartott munkanélküliek alkalmazása</i>	
	<i>Összesen</i>	<i>Nők</i>	<i>Összesen</i>	<i>Nők</i>		<i>Összesen</i>	<i>Nők</i>	<i>Összesen</i>	<i>Nők</i>
ÖSSZESEN:	7.526	3.849	409	198	34	142	35	8	4

A gazdasági fejlődés problémájának hatékonyabb megoldása, illetve a gazdaságfejlesztés és a munkanélküliség csökkentése érdekében Szabadka Önkormányzata felismerte a sikerhez vezető utat, és 2010. elejétől olyan tevékenységekbe kezdett, melyeknek célja a hazai és külföldi beruházók idevonzása volt. Az új munkahelyek létesítése mellett a beruházások megvalósításával megteremtődnek annak az előfeltételei, hogy a béradó, a vagyonadó és a környezetvédelmi díj révén a városi költségvetés is jelentős eszközökhöz jusson. Figyelembe kell venni azt a tényezőt, hogy egyes köztársaságoknak, illetve kommunális köztársaságoknak a beruházók hosszú ideig fizetik majd az energiahordozókat és a szolgáltatásaikat, valamint, hogy a beruházók szándéka bevonni a helyi mérnöki és építőipari cégeket, a kisebb helyi vállalatokat és cégeket a működésük és üzleti tevékenységük szükségleteire, de szem előtt kell tartani azt is, hogy a beruházások megvalósításával növekedni fog a kivétel, új technológiák és eljárások bevezetésére és elsajátítására kerül sor.

A 2016. év folyamán befejeződött egy új gyárcsarnok építése a Kisbajmoki Ipari Övezetben, a 2017. év első negyedében pedig megkapta a használatbavételi engedélyt, és így üzembe lehetett helyezni. A 2016. évben befejeződött az kétirányú csatlakozó öt építése az 1b rendű országútra, és kiépült a járda is. A 2017. év folyamán elkészült az a műszaki és építési tervdokumentáció, melynek alapján a vámterminál megépült, amely az év végéig használatbavételi engedélyt kapott. Mivel a már beköltözött beruházók egyre több áramot igényelnek, folyamatban van a 20 kV-os

² Forrás: Köztársasági Statisztikai Hivatal

³ Forrás: Köztársasági Statisztikai Hivatal.

⁴ Forrás: Köztársasági Statisztikai Hivatal.

⁵ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkaerő-kínálat 2019.12.31. napján, Szabadka, 2019.

kábelvezeték építése a TS 110/20 kV Szabadka-4-től a Kisbajmoki Ipari Övezet északi határáig. A Kisbajmoki Ipari Övezetben működő több cég kérésére a 2018. évben 44 új parkolóhely létesült, az ott dolgozó munkavállalók részére. Másrészt, ha sikeresen lezárul a telkek kisajátítása, tervben van új utak építése is, hogy biztonságosabbá váljon a közlekedés, és csökkenjenek a közlekedési dugók.

Az említett tárgyalások eredményeképpen az önkormányzat közös szándéknyilatkozatot írt alá a német Boysen céggel, amely kipufogórendszereket gyárt az autóipar részére. A beruházó 2019-ben egy új, kb. 35.000 m² alapterületű gyár építésének megkezdését tervezi a Kisbajmoki Ipari Övezetben, minek keretében megközelítőleg 65 millió eurós beruházást fog megvalósítani. A beruházó a következő 5 évben mintegy 500 munkavállalót tervez foglalkoztatni. Az összes tervezett aktivitás és projektum megvalósításával a Kisbajmoki Ipari Övezet még vonzóbbá válik a már meglévő beruházók számára, illetve másrésztől új beruházókat is vonz majd.

A város turizmusa az alapvető gazdasági mutatók szerint alig járul hozzá a gazdaság egészének fejlődéséhez. Ennek ellenére Szabadka a palicsi turisztikai lehetőségeivel jelentős helyet kapott Szerbia fejlesztési stratégiájában, a SZK Nemzeti idegenforgalmi beruházási tervében és a Vajdaság AT Gazdaságfejlesztési tervében.

Szabadka területén folyamatosan próbálnak javítani a turisztikai kínálat minőségén, és bővíteni a turisztikai lehetőségeket, melyek a néprajzi örökségen alapulnak, például az elhagyatott tanyák, csárdák felújításával, szőlőültetvények újraterelítésével, ami mindenképpen hozzájárul a foglalkoztatottság növeléséhez ezen a szakterületen belül.

Palics mint turisztikai célpont további fejlesztésében a 2018. év mérföldkönek számít, mivel a mindhárom kormányzati szint biztosított forrásokat egy modern aquapark és a palicsi gyógy- és wellnessközpont építésére, és 2018 decemberében megkezdődött a projekt megvalósításának első szakasza. A projekt értéke egymilliárd dinár és 4,4 hektárnyi területet foglal el. Emellett 2019-ben eszközök lettek biztosítva a Férfistrand mólója egy részének szanálására, két különálló fázisban, a Nyári Színpad felújításának folytatására és a Vigadó keleti szárnyának felújításán végzett munkálatok befejezésére.

A HELYI MUNKERŐPIAC HELYZETE ÉS ALAKULÁSA

ALAPVETŐ MUTATÓK:

Munkanélküliség

Szabadkán a munkanélküliek száma 2019.12.31. napján 4.452 fő volt, ebből 2.193, vagyis 49,26%-uk nő.

2. táblázat: A szabadkai munkanélküliek száma és nemi összetétele, éves bontásban.⁶

	2017 decembere	2018 decembere	2019 decembere
Szabadka város			
Munkanélküliek-összesen	5.858	4.700	4.452

⁶ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat – Szabadkai Kirendeltség, A munkanélküliek számának áttekintése 2019 decemberében.

Munkanélküliek-nők	2.761	2.253	2.193
Munkanélküliek-nők %	47,13	47,94	49,26

Az elmúlt öt éves időszakot vizsgálva megállapíthatjuk, hogy a városban a munkanélküliek száma csökkenő irányzatot mutat. Ugyan ezt a következtetést vonhatjuk le akkor is, ha megnézzük a munkanélküli nők számát és részvételi arányukat a munkanélküliek teljes létszámában.

3. táblázat: A munkanélküliek számának áttekintése szakképzettség szerint 2019 decemberében⁷

Szakképzettség foka	2019 decembere	
	Összesen	Nők
I.	2.238	1.058
II.	156	66
III.	596	271
IV.	913	490
V	18	4
VI-1	122	60
VI-2	56	42
VII-1	344	197
VII-2	8	5
VIII.	1	0
Összesen:	4.452	2.193

4. táblázat: A munkanélküliek számának áttekintése életkor szerint, 2019 decemberében⁸

év Életkor	2019. december	
	Összesen	Nők
15-19	181	93
20-24	287	149
25-29	389	219
30-34	423	252
35-39	410	249
40-44	467	263
45-49	419	217
50-54	562	266
55-59	692	313
60 -64	622	172
65 fölött	0	0
Összesen	4.452	2.193

⁷ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése szakképzettség szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

⁸ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintésepo életkor szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019. godine.

Munkanélküliek összetétele – nehezen elhelyezkedők kategóriája

5. táblázat: A nehezebben elhelyezkedők kategóriájába tartozó munkanélküliek számának áttekintése 2019 decemberében ⁹

Munkanélküliek		Korábbi munkatapasztalat				A veszélyeztetett csoportokba tartozók száma összesen	Mozgássérültek		30 évnél fiatalabbak		Tartósan munkanélküliek		Munkanélküli segélyben részesülők	
		Pályakezdők		Munkatapasztalattal rendelkezők										
Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők		Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
4.454	2.194	1.722	944	2.732	1.250	4.390	327	129	857	461	2.629	1.246	234	115

Létszámfeleslegek		55 évnél idősebb létszámfeleslegek		Egyedülálló szülők		Mindkét szülő munkanélküli		Menekültek		Menekültek		Családi pótlékban részesülők	
Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
323	160	177	75	214	184	294	142	54	26	6	2	1.395	632

Nevelőszülőknél elhelyezett gyermekek	Külföldről visszatelepítettek	Börtönből szabadultak	Romák		Az emberkereskedelemben áldozatai	A családi erőszak áldozatai	Egyéb veszélyeztetett kategóriák		Iskolázatlan és befejezetlen általános iskolával	
Összesen	Összesen	Összesen	Összesen	Nők	Összesen	Összesen	Összesen	Nők	Összesen	Nők
0	0	1	377	199	0	4	1.322	676	1.258	613

6. táblázat: A munkanélküliek számának áttekintése a munkára várás időtartama szerint, 2019 decemberében¹⁰

A várakozás időtartama	2019 decembere	
	Összesen	Nők
3 hónapnál kevesebb ideig vár	761	399
3-6 hónap	427	229
6-9 hónap	339	179
9 - 12 hónap	296	140
1 - 2 év	619	325
2 - 3 év	446	216
3 és 5 év között	518	233
5 és 8 év között	537	241
8 és 10 év között	226	109
Több mint 10 év	283	122
Összesen	4.452	2.193

⁹ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

¹⁰ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése 2019 decemberében, Szabadka, 2019. .

Az aktív munkakorú lakosság szerkezetében történt változások jelentős, de nehezen kimutatható mutatója, amely kihat a foglalkoztatásra, illetve munkanélküliségre is, a fiatal egyetemi végzettségű szakemberek elvándorlása. E tekintetben komplex és általános társadalmi és gazdasági intézkedésekre van szükség, melyek támogatják az egyetemistákkal és végzős tanulókkal való munkát vállalkozói tudásuk és képességeik fejlesztése érdekében, és megteremtik a feltételeket a megfelelő foglalkoztatásuk ösztönzésére.

Külön hangsúlyt kell fektetni a menedzseri képességek erősítésére az önfoglalkoztatás támogatásaként, valamint az egyetemi végzettségű személyek ösztönzését az önfoglalkoztatásra, mert ha ők vállalkozásba fognak, az a többi munkanélküli fokozottabb foglalkoztatásának lehetőségét is jelentheti. A globális piacokon csak azok a vállalatok maradhatnak versenyképesek és sikeresek, amelyek rendelkeznek a szükséges tudással és menedzseri képességekkel.

Nehezebben foglalkoztatható személyek a munkaerőpiacon

Egyes kategóriák sebezhetősége a munkaerőpiacon azt eredményezi, hogy ezeket a kategóriákat – csoportokat nehezebben foglalkoztatottként kategorizáljuk. Ezért beszélni fogunk a munkaképes lakosság egyes csoportjainak sebezhetőségéről, nehezebb foglalkoztathatóságáról és integrálásukról a munkaerőpiacra.

Bizonyos kategóriák sebezhetőségét eredményezhetik személyes, gazdasági és vagy szociális tényezők, ami miatt kedvezőtlen helyzetbe kerülnek és ez negatívan hat ki életükre. Az olyan tényezők, mint az életkor, a képzettségi szint, a rokkantság, a nemi, etnikai hovatartozás, szociális helyzet, stb. akadályt jelenthetnek az esélyegyenlőség és a munkahelyek elérhetősége szempontjából.

A foglalkoztatásról és a munkanélküliség elleni biztosításról szóló törvény értelmében nehezebben foglalkoztatható az a munkanélküli, aki egészségi állapota, elégtelen vagy nem megfelelő képzettsége, társadalmi-demográfiai jellemzői, a munkaerő-piaci kereslet és kínálat regionális vagy szakmai eltérései, vagy más objektív körülmények miatt nehezebben talál munkát.

A nehezebb foglalkoztathatóság mutatói, melyeket figyelembe kell venni: a munkanélküliségi ráta, a foglalkoztatási ráta, a foglalkoztatás minőségére vonatkozó mutatók, a veszélyeztetett kategóriák foglalkoztatásának mértéke és a tartós munkanélküliek aránya a munkanélküliek teljes létszámában, stb. Ez azt jelenti, hogy az e kategóriákba tartozó személyek további akadályokba ütköznek a munkaerőpiacra való belépéskor, és támogatásra lehet szükségük a munkaerő-piaci beilleszkedéshez és a megfelelő állás megtalálásához.

A 2011-2020 közötti időszakra vonatkozó Nemzeti Foglalkoztatási Stratégia különösen érzékeny kategóriákat határoz meg a munkaerőpiacon, és az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedéseknek elsődlegesen rájuk kell irányulniuk. Ebbe a kategóriába tartoznak: A romák, fogyatékkal élők, a vidéki népesség, a képesítés nélküli személyek, a nők, fiatalok (15-30 évesek), idősek (50 év felettiek), a tartósan munkanélküliek (12 hónapnál hosszabb ideig munkát keresők, és különösen akik 18 hónapnál hosszabb ideig keresnek munkát), a létszámfeleslegként elbocsátottak, a pénzügyi kompenzáció kedvezményezettjei, a pénzügyi segélyek kedvezményezettjei, az egyedülálló szülők, a szülői gondozás nélküli gyermekek, a családon belüli erőszak áldozatai, az emberkereskedelem áldozatai, a belföldi lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a menekültek, a volt rabok, stb.

A 2020. évben a nehezebben foglalkoztatható személyek státuszt, a becslések alapján, akik elsőbbséget élveznek majd az aktív foglalkoztatási politika intézkedéseit illetően: a 30 évnél

fiatalabbak, nők, létszámfeleslegek, 50 évnél idősebbek, szakképzetlenek és alacsonyan képzettek, fogyatékkal élők, romák, szociális segélyben részesülő munkaképes személyek, hosszabb ideje munkanélküliek (több mint 12 hónapja a munkaközvetítőn vannak és azok akik több mint 18 hónapja keresnek munkát), a gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok és a családi erőszak áldozatai.

A gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett fiatalok azok a 30 évnél fiatalabb személyek, akik rendelkeznek gyermekotthonokban vagy nevelőcsaládoknál elhelyezett státusszal. Az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekbe be kell továbbá kapcsolni a többi nehezebben foglalkoztatható személyt is, különösen a következő kategóriákat: nők (különösen az emberkereskedelem áldozatai), a vidéki lakosság, a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek, a visszafogadási megállapodás szerinti visszatérők, az egyedülálló szülők, a házastársak olyan családban, amelyben mindkét házastárs munkanélküli, a fogyatékos gyermekek szülei, a börtönből szabadult személyek stb. oly módon, ami lehetővé teszi integrációjukat a munkaerőpiacon.

Munkaerő-felesleg

A munkáról szóló törvény 153. szakasza alapján a munkaadó köteles meghozni a munkaerő-felesleg megoldásáról szóló programot, ha megállapítja, hogy technológiai, gazdasági vagy szervezeti változások miatt 30 napon belül az alkalmazott munkája iránt határozatlan időre meg fog szűnni a szükséglet, éspedig ha ez legalább 10 alkalmazottat érint a 20-nál több és 100-nál kevesebb határozatlan időre felvett munkást alkalmazó munkaadónál, továbbá a munkavállalók 10%-nál a 100-tól 300 személyt (határozatlan időre) foglalkoztató munkaadó esetében, és legalább 30 alkalmazott esetében, ha a munkáltató 300-nál több személyt foglalkoztat határozatlan időre. Ezt a programot a munkáltatónak akkor is el kell készítenie, ha megállapítja, hogy 90 napon belül 20 alkalmazott munkája válik feleslegessé, tekintet nélkül az általa alkalmazott munkások teljes számára.

A munkaerő-felesleg megoldásáról szóló program meghozatala előtt a munkáról szóló törvény 154. szakaszával összhangban a munkaadó köteles a reprezentatív szakszervezettel és az illetékes köztársasági foglalkoztatási szervezettel együttműködve megfelelő intézkedéseket tenni annak érdekében, hogy a felesleggé vált alkalmazottak újra elhelyezkedhessenek. Ilyen értelemben a NFSZ köteles elkészíteni a A munkaerő-felesleggé vált alkalmazottak foglalkoztatására vonatkozó vélemény és javaslat című dokumentumot, és ezt figyelembe ajánlani annak a munkáltatónak, aki a munkaerő-felesleg megoldásáról szóló programot készíti. Ugyanakkor felsorolja azokat az aktív intézkedéseket is, melyeket a NFSZ fog megtenni a rendelkezésére álló lehetőségekből, mint amilyen az újbóli foglalkoztatás vagy önfoglalkoztatás, közvetítői szolgáltatások igénybevétele, támogatások, képzés és hasonló.

7. táblázat: A munkanélküliek számának áttekintése szakképzettség szerint 2019 decemberében¹¹

Munkaerő-felesleg	ÖSSZESEN:	
	Összesen	Nők
ÖSSZESEN:	497	251
I. fokú szakképzettség	121	52

¹¹ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, A munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint, 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

II. fokú szakképzettség	24	9
III. fokú szakképzettség	95	43
IV. fokú szakképzettség	174	98
V. fokú szakképzettség	5	1
VI-1. fokú szakképzettség	29	16
VI-2. fokú szakképzettség	6	3
VII-1. fokú szakképzettség	43	29

Nők a helyi munkaerőpiacon

A 2011. évi népszámlálás eredményei szerint Szabadka város területén 141.554 lakos élt. Ebből a nők száma 73.514, valamivel több, mint a férfiak száma, ugyanis ők 68.040-en vannak. Napjainkban a munkaképes nők legnagyobb része a szürkegazdaságban dolgozik, ideiglenes munkákat vállalva, helyettesítésként, otthoni munkát végezve, ingyen vagy kevesebb fizetésért mint a férfiak, és ezzel társadalmi kirekesztettségük összetettebbé válik.

A nők hátrányos helyzetének általános mutatói:

- gazdasági függőség,
- munkanélküliség és a munkanélküliek jogvédelmének problémája,
- a társadalomban uralkodó nemi sztereotípiák és erőteljes szociális nyomás,
- ingyenes munka/nők falusi gazdálkodása, és falusi jellegű munkák végzése a külvárosi településeken
- a különböző intézmények és szervezetek közötti hiányos koordináció,
- a nemek egyenjogúságáról szóló törvény és a nők jogairól szóló egyezmény mellőzése
- nehézségek a családi és hivatásbeli szerep összeegyeztetésében
- a nők saját jogaikkal kapcsolatos tájékozatlansága.

Szabadka város területén a NFSZ nyilvántartásában szereplő 10.089 munkanélküli közül 4.919 (48,75%) a nő.

8. táblázat: A munkanélküli nők száma a 2019. évben szakképzettség szerint¹²

Célcsoport: Nők	Szabadka	
	Összesen	%
Összesen	2.193	100
I. fokú szakképzettség	1.058	48,24
II. fokú szakképzettség	66	3,01
III. fokú szakképzettség	271	12,36
IV. fokú szakképzettség	490	22,34
V. fokú szakképzettség	4	0,18
VI-1. fokú szakképzettség	60	2,74

¹² Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, A munkanélküliek számának áttekintése 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

VI-2. fokú szakképzettség	42	1,92
VII-1. fokú szakképzettség	197	8,98
VII-2. fokú szakképzettség	5	0,23
VIII. fokú szakképzettség	0	0,00

Fogyatékkal élő személyek a helyi munkaerőpiacon

A fogyatékkal élőknek az akadályok egész sorával kell szembesülniük, amikor munkaviszonyt kívánnak létesíteni, kezdve az előítéletekkel egészen az építészeti akadályokig bárhová is mennek. Ahhoz, hogy a fogyatékkal élők ki tudják elégíteni alapvető egzisztenciális szükségleteiket, munkalehetőséget kell biztosítani számukra, de ehhez minimális változtatásokra van szükség a munkahelyiségek és a munkába járás tekintetében, és némileg változtatni kell a munkamódszereket is. A fogyatékkal élők foglalkoztatásáról¹ és szakmai rehabilitálásáról szóló törvény 24. szakasza kötelezővé teszi a fogyatékkal élők foglalkoztatását mindazon munkáltató számára, akinek húsznál több alkalmazottja van. Az említett törvényrendeleteknek köszönhetően bizonyos számú fogyatékkal élő személy munkába állt, de ez továbbra sem elegendő.

Szabadka arra törekszik, hogy olyan várossá váljon, mely teljesen alkalmazkodik a fogyatékkal élő személyekhez, így az utóbbi években nagy figyelmet szentelnek az inklúciónak, hogy a fogyatékkal élő polgárok a közösség aktív tagjaivá válhassanak, és saját lehetőségeikkel hozzájáruljanak a város fejlődéséhez.

A 2014-es, 2015-ös, 2016-os, 2017-es, 2018-as és 2019-es pozitív példák is mutatják, hogy ezek a személyek sikeresek tudnak lenni a munkájukban, és el tudják érni a kívánt eredményeket, s a különbségek csak a munkamódszerben mutatkoznak meg és a munkahelyiségek átalakításában.

A munkáltató viszont már csak az utolsó lépés a fogyatékkal élők foglalkoztatásában. Az egész oktatási folyamatot kell átalakítani, és lehetővé tenni a fogyatékkal élők számára, hogy kellő tudásra és képesítésre tehessenek szert a munkaerő-piac követelményeinek megfelelően.

9. táblázat: A fogyatékkal élő munkanélküliek számának áttekintése és a munkanélküliek teljes létszámában való részarányuk Szabadkán a 2019. évben¹³

Város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma FÉSZ		Fogyatékkal élők részvételi aránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.452	2.193	414	153	9,30	6,98

10. táblázat: A fogyatékkal élő munkanélküliek áttekintése szakképzettség szerint a 2019. évben¹⁴

Célcsoport: fogyatékkal élő személyek	Szabadka			
	Összesen	%	Nők	%

¹³Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint, 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

¹⁴Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint, 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

Összesen	414	100	153	100
I. fokú szakképzettség	166	40,10	58	37,91
II. fokú szakképzettség	43	10,39	18	11,76
III. fokú szakképzettség	83	20,04	37	24,18
IV. fokú szakképzettség	96	23,19	32	20,92
V. fokú szakképzettség	1	0,24	0	0,00
VI-1. fokú szakképzettség	10	2,41	2	1,31
VI-2. fokú szakképzettség	2	0,48	1	0,65
VII-1. fokú szakképzettség	12	2,90	4	2,61
VII-2. fokú szakképzettség	1	0,24	1	0,65

Fiatalok a munkaerőpiacon

A fiatalok helyzete a szabadkai munkaerőpiacon szintén nehéz, bár gyakran élveznek előnyöket az elhelyezkedéskor, a tapasztalathiány miatt mégis nehezen jutnak első munkahelyhez, így a pályakezdekők százalékaránya igen magas. A fiatalok egy részében nem tudatosul, hogy karrierjüket önállóan kell építeniük. A készségek hiánya a következő területen figyelhető meg: szakmai életrajzon keresztül történő bemutatkozás, és a munkáltatóval folytatott beszélgetés, minek keretében különböző fellépési stípusokat kell kifejleszteni az állásinterjúkon való részvételhez. Másrészt igen alkalmazkodók, és könnyen elhelyezkednek olyan nagyobb városokban, ahol magasán szakképzett káderekre van igény.

A fiatalok szakképzettsége releváns strukturális mutatója a munkaerő egy része oktatási szintjének, és a közeljövőben ez a csoport fogja meghatározni az ország fejlesztési potenciálját.

11. táblázat: A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában a 2019. évben¹⁵

Város	Munkanélküliek száma		30 évnél fiatalabb munkanélküliek száma		Fiatalok részaránya (30 évnél fiatalabbak) a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.452	2.193	1.466	817	32,93	37,25

12. táblázat: A 30 évnél fiatalabb munkanélküliek száma szakképzettség szerint a 2019. évben¹⁶

Célcsoport: Fiatalok (30 év alattiak)	Szabadka			
	Összesen	%	Nők	%
ÖSSZESEN:	1.466	100	817	100
I. fokú szakképzettség	644	43,95	347	42,47
II. fokú szakképzettség	20	1,36	5	0,61
III. fokú szakképzettség	210	14,32	107	13,10
IV. fokú szakképzettség	395	26,94	231	28,27
VI-1. fokú	4	0,27	4	0,49

¹⁵ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

¹⁶ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

szakképzettség				
VI-2. fokú szakképzettség	38	2,59	30	3,67
VII-1. fokú szakképzettség	155	10,57	93	11,38

50 évnél idősebbek

Szabadkán az 50 év feletti korcsoportban 1.876 munkanélküli személy van (42,14%), ebből 751 nő (34,25%), amiből kitűnik, hogy ebben a kategóriában több a férfi, mint a nő. Az adatok azt mutatják, hogy az ebbe a korcsoportba tartozók többsége munkaviszonyból került át a nem aktív csoportba, ennek különböző okai vannak, például: motiváció elvesztése, nincs kedve az aktív álláskeresésre, mert a munkáltatók főként a fiatalabb munkaerőt kívánják alkalmazni, továbbá a nem elegendő tudás, s ezzel együtt kisebb esély a munkába állásra. Az említett okok miatt továbbra is növekszik azoknak a 50 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak. A 2020. évben az újrafoglalkoztatás feltételeinek megteremtése során az 50 évnél idősebb korosztályra kell nagyobb hangsúlyt fektetni, mint a munkanélküliek legveszélyeztetettebb csoportjára.

Romák a helyi munkaerőpiacon

A roma populáció a leghátrányosabb helyzetű és legkirekesztettebb munkavállalói csoport úgy a helyi, mint az országos munkaerőpiacon. Az NFSZ szabadkai fiókintézetének hivatalos adatai szerint a nyilvántartásban 377 személy szerepel, közülük 199 nő. Ezek az adatok nem tükrözik a reális helyzetet, mivel a nyilvántartásba vétel során a romák egy része nem kívánja hangsúlyozni nemzeti hovatartozását.

A hagyományos életvitelük nagyban befolyásolja a roma közösség állapotával kapcsolatos megállapításokat: nagyon kevesen kerestek aktívan állást, a roma nemzetiségű nők a gyermekvállalás és gyermeknevelés elkötelezettjei, a populáció nem rendelkezik elegendő tájékozottsággal arról, hogyan gyakorolhatja jogait és kötelezettségeit a köz-és állami intézményeknél, a munkáltatók előítélettel vannak irányukban, amikor foglalkoztatásról van szó stb. A romák foglalkoztatásához és a munkaerőpiacon való helyzetük javításához kapcsolódó nehézségek egy egész sor összetett szociális, gazdasági, politikai és egyéb körülménytől függnak. A roma kisebbség tagjainak legnagyobb része szélsőségesen szegénységben és rossz körülmények között él, különösen egészségügyi és higiéniai szempontból, gyakran nem rendelkeznek személyek okmányokkal, nincs társadalombiztosításuk és rendkívül alacsony a képzettségük. A romák egy része nem beszéli a hivatalos államnyelvet, kevesen végezték el az általános iskolát, és igen korlátozottak a lehetőségeik arra, hogy az általános iskola után tovább tanuljanak. Többségük munkanélküli, a dolgozó romák pedig a legalacsonyabb képzettséget igénylő és gyengén fizető munkákat végzik. A munkához szükséges készségeket maguk igyekeznek elsajátítani, szakértelem nélkül, s emiatt rendkívül kedvezőtlen és versenyképtelen helyzetbe kerülnek a munkaerőpiacon, és minimális bért valósítanak meg. A romákat a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálaton keresztül be kell kapcsolni a funkcionális alapképzésbe.

13. táblázat: A roma nemzetiségű munkanélküliek áttekintése és százalékarányuk a szabadkai munkanélküliek teljes létszámában a 2019. évben¹⁷

Város	Munkanélküliek száma		Munkanélküliek száma Roma		Romák százalékaránya a munkanélküliek teljes létszámában	
	Összesen	Nők	Összesen	Nők	Összesen	Nők
Szabadka	4.452	2.193	483	246	10,85	11,22

14. táblázat: A munkanélküli romák száma a 2019. évben szakképzettség szerint¹⁸

Célcsoport: Romák	Szabadka			
	Összesen	%	Nők	%
Összesen	483	100,00	246	100
I. fokú szakképzettség	462	95,65	241	97,97
II. fokú szakképzettség	1	0,21	1	0,41
III. fokú szakképzettség	8	1,66	1	0,41
IV. fokú szakképzettség	9	1,86	2	0,80
VII-1. fokú szakképzettség	3	0,62	1	0,41

15. táblázat: A NFSZ Szabadkai Kirendeltségének nyilvántartásában szereplő romák foglalkoztatása (2019.01.01-től 2019.12.31-ig)¹⁹

Város	Foglalkoztatott romák száma a 2019. évben	
	Összesen	Nők
Szabadka	39	18

A FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA PRIORITÁSAI

Figyelembe véve a munkaerőpiac helyzetét és tendenciáit, valamint a regisztrált munkanélküliség jellemzőit a gazdasági reformprogramban a 2016–2018 közötti időszakra vonatkozóan (GRP)²³, amely a gazdasági folyamatok tervezésének és nyomon követésének kulcsfontosságú dokumentuma a Foglalkoztatás és a munkaerőpiac területén, meg lett határozva a 14-es prioritási struktúra - az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések hatékonyságának javítása, különös tekintettel a fiatalokra, a munkaerő-feleslegre és a tartósan munkanélküliekre.

Ugyancsak, figyelembe véve az Európai Tanács 2016. február 15-én kelt ajánlását a tartósan munkanélküliek munkaerő-piaci integrálásáról, valamint azt a tényt, hogy a tartós munkanélküliség a munkanélküli személyek munkaügyi és társadalmi integrálódásának egyik kulcsfontosságú akadálya, és kihat az ismeretek, készségek és kompetenciák elavulására. Célzott támogatási intézkedéseket kell tenni azok a munkanélküli személyek felé, akik több mint 12 hónapja keresnek

¹⁷Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

¹⁸Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

¹⁹ Forrás: Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, Munkanélküliek számának áttekintése a nehezebben foglalkoztatható kategóriák szerint 2019 decemberében, Szabadka, 2019.

munkát, azzal, hogy a támogatásnak még intenzívebbnek kell lennie a 18 hónapnál hosszabb ideje munkát kereső személyek esetében.

Figyelembe véve az európai foglalkoztatáspolitikai irányvonalait és ajánlásait, a Szerb Köztársaság munkaerő-piaci helyzetének és alakulásának mutatóit, a folyó reformfolyamatokat és dokumentumokat, az előzetes tevékenységek eredményeit és a becslések eredményeit, a foglalkoztatáspolitikai prioritásokat a következőkben állapítottuk meg:

- A munkaerő-piaci feltételek javítása és a munkaerő-piaci intézmények fejlesztése;
- A foglalkoztatás ösztönzése, és a nehezen foglalkoztatható személyek integrálása a munkaerőpiacon, valamint a regionális és helyi foglalkoztatáspolitikai támogatása;
- A munkaerő minőségének javítása és a humántőkébe való befektetés.

A HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV KIDOLGOZÁSÁBAN ÉRDEKELT FELEK FELTÉRKÉPEZÉSE

A helyi foglalkoztatási politikában számos érdekelt félnek megvannak az érdekei, s többségük felismerte helyét és feladatát a helyi akcióterv kidolgozásának folyamatában is, úgy mint a:

- **Helyi önkormányzat** - szerepe: a befektetésekhez és a vállalkozások fejlesztéséhez szükséges megfelelő üzleti környezet kialakítása, a helyi szolgáltatások alkalmazkodása a gyorsabb elhelyezkedés céljából (óvodák és napközik, jobb közlekedési feltételek...); a foglalkoztatáspolitikai integrálása a többi helyi szintű fejlesztéspolitikába; helyiségek rendelkezésre bocsátása az új innovatív programok megvalósításához, pl. technológiai parkok, inkubátorok, edző központok.
- **Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat** - szerepe: a helyi munkaerőpiac jellemzőinek és a foglalkoztatási lehetőségek felismerése, eszközöknek az aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedésekre való irányítása, közvetítői szerep a munkanélküliek foglalkoztatásában, közvetítés a vállalatok és oktatási intézmények, valamint a foglalkoztatási magánügynökségek között.
- **Helyi Foglalkoztatási Tanács** - szerepe: a tevékenységek koordinálása és együttműködési háló létrehozása minden érdekelt fél számára a helyi foglalkoztatási akcióterv (HFA) megvalósítása érdekében, a HFA kidolgozásának kezdeményezése, aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések implementálása és hitelesítése.
- **Regionális Fejlesztési Ügynökség** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, fejlesztési irány kijelölése és tanácsadás a munkaerő-felesleggel küzdő vállalatoknak és az új vállalkozóknak.
- **A Szabadka területén működő szakszervezetek** - szerepe: a foglalkoztatás támogatása a szakszervezeti öntudat révén és a privatizációs folyamatok konstruktív támogatása a megelőző intézkedések végrehajtása tekintetében, a végkielégítések továbbítása az új munkahelyekre; a társadalmilag felelős és törvényes üzletvitelre és a munkakínálat minőségének fejlesztésére való ösztönzés; eszközöket javasolni az oktatási programok fejlesztéséhez és aktív foglalkoztatáspolitikai intézkedések
- **Vállalkozók Egyesülete** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a vállalkozók új munkaerő iránti szükségleteinek felmérése, munkaerő arculat, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.
- **Regionális Gazdasági Kamara** - szerepe: az erőforrástérkép fejlesztése, a gazdasági tevékenységek irányvonalának meghatározása.

- **A szabadkai általános és középiskolák aktívaja** - szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásorientált civil társadalom fejlődése.
- **Munkanélküliek**
- **Munkáltatók** - szerepe: új munkahelyek kreálása; a fiatalok első munkatapasztalatának megszerzésére irányuló program; a nehezen elhelyezkedő személyek kategóriájának foglalkoztatása (45-nél idősebbek, nők, fogyatékkal élők, gyakornokok,); információt nyújtani arról, hogy a tudás, készségek és képességek tekintetében melyek az igényeik, a foglalkozások és képesítések szabványának meghatározása.
- **A peremre szorult csoportok: romák, fogyatékkal élő személyek, nők, fiatalok, stb. érdekvédelmével foglalkozó civil szervezetek** - szerepe: a munkaerő piacképességének és alkalmazhatóságának fejlesztése, valamint vállalkozói képességeinek fejlesztése és a cselekvés- és változásorientált civil társadalom fejlődése.

A foglalkoztatás problémakörének elemzése Szabadkára vonatkozóan

A helyi akcióterv kidolgozása során Szabadkán a foglalkoztatással kapcsolatban az alábbi problémák lettek azonosítva:

- Szakemberek elvándorlása;
- Az oktatáspolitikai nincs összhangban a helyi munkaerőpiac igényeivel;
- A gazdaság és az oktatás megfelelő kapcsolatának hiánya;
- A gyakorlati tudás hiánya az iskola befejezése után;
- A peremre szorult csoportok különösen nehezen tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon;
- Magas azoknak az 50 év feletti személyeknek a száma, akik tartósan munkanélkülivé válnak, és ez elveszi a kedvüket az aktív álláskereséstől, szakmai tudásuk elavul;
- Hiányzik a fogyatékkal élő személyeket foglalkoztató munkáltatók részére nyújtott támogatás és képzés;
- Az NFSZ aktív foglalkoztatásra irányuló pályázatainak nem folyamatosak, csupán az év egy meghatározott idejére érvényesek;
- A felnőttképzés terén hiányzik a megfelelő jogszabálykeret;
- A kezdők nincsenek felkészülve az önálló üzletvezetésre; A kezdők nem kapnak mentori segítséget.

A helyi szintű foglalkoztatás kiaknázatlan lehetőségei

A foglalkoztatás kiaknázatlan vagy nem elegendő mértékben kiaknázott helyi lehetőségeinek aspektusai a következők:

- Szabadka város olyan kiaknázatlan infrastruktúrával rendelkezik, melyet könnyen át lehetne alakítani a nem megfelelő szakképzettséggel rendelkező személyek átképzésére vagy továbbképzésére;
- Szabadka földrajzi fekvése kiváló, amiből természetesen adódik a Magyarországgal és Horvátországgal, illetve az uniós országokkal folytatott minden formájú együttműködés, így a tapasztalatcsere, a gazdasági partnerség ösztönzése tekintetében is;
- a mezőgazdasági termelés és feldolgozás innovatív módszereinek alkalmazására való ösztönzés;
- az idős és tehetetlen személyek gondozása és elhelyezése terén új szolgáltatások támogatása, mivel a szolgáltatói tevékenységeknek ez az új ága egyre növekszik;
- a turizmus Szabadka kiaknázatlan lehetősége marad, különösen a fürdő-, a falusi, az egészségügyi, az ökológiai és a kongresszusi turizmus terén;

- A leendő vállalkozók minőségi felkészítése (a műhelyfoglalkozás mint az üzleti ötletek beérlelésének és kidolgozásának interaktív módja);
- a foglalkoztatás terén tevékeny, legfontosabb helyi intézményeknek jobban együtt kellene működniük és hálózatba kellene szerveződniük, amivel megfelelő betekintést nyerhetnének a kaderszükségletekbe és az ezzel kapcsolatos problémákba.

SWOT ELEMZÉS (legfontosabb elemek)

ERŐSSÉGEK

- az önkormányzat pozitív hozzáállása a munkanélküliség kérdésének megoldásához
- a munkanélküliek munkakészsége
- a munkahelyteremtés támogatása esetén a munkáltatók érdekeltek az új munkahelyek nyitásában
- feltételek teremtése a beruházások vonzásához

GYENGESÉGEK

- az 50 évnél idősebb munkanélküliek számának növekedése
- a 18-35 év közötti fiatalok jelentős migrációs mozgása (külföldre távozás)
- a munkanélküliek szakmai képesítése és a gazdasági szükségletek közötti összehangoltság hiánya
- tartós munkanélküliség
- elavult ismeretek és készségek

LEHETŐSÉGEK

- munkahelyek teremtése a mezőgazdaságban
- az ipari övezetben működő új beruházók által nyitott új munkahelyek
- Képzési lehetőség az NFSZ révén (átképzés, továbbképzés, a munkaerőpiacra történő felkészítés)

VESZÉLYEK:

- Az egyetemi végzettségű munkaerő hiánya
- a lakosság gazdasági migrációja

HELYI FOGLALKOZTATÁSI AKCIÓTERV a 2020. évre

1. MUNKAHELY-TEREMTÉS					
1.1. Munkáltatóknak nyújtott támogatás - társfinanszírozás					
Intézkedés	VÁRT EREDMÉNYEK	SIKERESSÉGI MUTATÓ	Végrehajtó	PÉNZÜGYI FORRÁSOK	PÉNZESZKÖZÖK
1.1.1.Munkáltatóknak nyújtott támogatás nehezen foglalkoztatható munkanélküliek foglalkoztatására	Nagyobb foglalkoztatottság	Új munkahelyek száma Nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	3.500.000,00
1.2. Az önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás - társfinanszírozás					
1.1.1.Önfoglalkoztatáshoz nyújtott támogatás	Nagyobb önfoglalkoztatottság	Új alapítású cégek száma A saját vállalkozást indított személyek száma Nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	3.000.000,00
1.3. Szakmai gyakorlat a főiskolai és egyetemi végzettségű személyek részére - társfinanszírozás					
1.3.1. Szakmai gyakorlat	A fiatalok felkészítése a munkaerőpiacra	A szakmai ismeretek növelése	NFSZ Szabadka város	Köztársasági költségvetés Szabadka város költségvetése	1.000.000,00
1.4. Közmunkák – műszaki támogatás					
1.4.1. Közmunkák	Közmunkákban foglalkoztatott munkanélküliek	A közmunkában foglalkoztatott munkanélküliek száma Nők/férfiak	NFSZ Szabadka város	Szabadka város költségvetése	7.500.000,00